

PRIRUČNIK O OSTVARIVANJU PRAVA DJECE I OBITELJI OBOLJELIH OD BULOZNE EPIDERMOLIZE

IMPRESSUM

NAKLADNIK: DEBRA, društvo oboljelih od bulozne epidermolize, Zagreb

AUTORI:

Ivana Hrastar, socijalna radnica, Savez za rijetke bolesti
Nikolina Čović, socijalna radnica, Savez za rijetke bolesti

VODITELJ PROJEKTA:

Mateja Pavković, bacc.med.techn, DEBRA društvo oboljelih od bulozne epidermolize

PRIPREMA I GRAFIČKI DIZAJN:

Lara Gredičak, Matija Zmazek,
DEBRA društvo oboljelih od bulozne epidermolize,

LEKTURA: Lucija Klanac

TISAK: DEBRA – djeca leptiri j.d.o.o

NAKLADA: 100 primjeraka

„Ovaj je dokument izrađen uz financijsku podršku Grada Zagreba. Sadržaj ovoga dokumenta u isključivoj je odgovornosti DEBRA, društva oboljelih od bulozne epidermolize i ni pod kojim se uvjetima ne može smatrati kao odraz stajališta Grada Zagreba.“

ZA DODATNE INFORMACIJE:

DEBRA, društvo oboljelih od
bulozne epidermolize,
Prilaz Gjure Deželića 30, Zagreb
mateja@debra-croatia.com
01/4555 200

SAVEZ ZA RIJETKE BOLESTI

Ivanićgradska 38, Zagreb
rijetke.bolesti@gmail.com
0800 99 66

PRIRUČNIK O OSTVARIVANJU PRAVA DJECE I OBITELJI OBOLJELIH OD BULOZNE EPIDERMOLIZE

Ovaj Katalog prava napravljen je prije svega kao putokaz u cijelom sustavu prava koje oboljeli imaju. Važno je znati kako ista prava ne postoje za sve oboljele jer nemaju svi iste posljedice na funkcioniranje i kvalitetu života. Spekter simptoma kod pojedine dijagnoze, kao i intenzitet i progresija bolesti osoba s istom dijagnozom mogu se razlikovati.

Kako se odlučuje o pravima?

O pravima se odlučuje na temelju Nalaza i mišljenja Jedinственог tijela vještačenja koje djeluje od 1.siječnja 2015. godine pri Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Komisija Jedinственог tijela vještačenja pri donošenju Nalaza i mišljenja koristi Uredbu o metodologiji vještačenja (.NN 153/14 i 108/15).

Prije tiskanja ove knjižice sva prava provjerena su s datumom 20.svibanj 2017.

KATALOG PRAVA

1. ZAVOD ZA VJEŠTAČENJE I PROFESIONALNU REHABILITACIJU

obavlja poslove vještačenja u prvom i drugom stupnju u postupcima kod ostvarivanja prava iz područja socijalne skrbi, mirovinskog osiguranja, zdravstva, obrazovanja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanje osoba s invaliditetom, zaštite ratnih i civilnih žrtava rata te drugim područjima u kojima se ostvaruju određena prava na temelju vještačenja, odnosno na temelju nalaza i mišljenja *Tijela vještačenja*.

Utvrđivanje tjelesnog oštećenja u svrhu ostvarivanja prava

Tjelesno oštećenje postoji kada kod osiguranika nastane gubitak, oštećenje ili onesposobljenost pojedinog ograna ili dijelova tijela što otežava normalnu aktivnost organizma i zahtjeva veće napore u obavljanju životnih potreba bez obzira na to uzrokuje li ili ne smanjenje ili gubitak radne sposobnosti.

Za više informacija:

- **Jedinstveno tijelo vještačenja**

<http://www.zosi.hr/>

- **Centar za rehabilitaciju**

<http://www.crzagreb.hr/hr/>

- **Uredba o metodologiji vještačenja**

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_12_153_2894.html

2. PRAVA IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI

Za ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi nadležan je Centar za socijalnu skrb prema prebivalištu osobe.

SOCIJALNE NAKNADE

1. OSOBNA INVALIDNINA

za osobu koja nema vlastiti prihod osobna invalidnina iznosi 1.250,00 kuna mjesečno.

Pravo na osobnu invalidninu priznaje se osobi s teškim invaliditetom ili drugim teškim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju u svrhu zadovoljavanja njezinih životnih potreba za uključivanje u svakodnevni život zajednice.

2. DOPLATAK ZA POMOĆ I NJEGU

može se priznati u punom iznosu od 500 kn ili smanjenom iznosu od 350 kuna.

Pravo na doplatu za pomoć i njegu priznaje se osobi koja ne može sama udovoljiti osnovim životnim potrebama i kojoj je prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe kod organiziranja prehrane, pripreme i uzimanju obroka, nabavi namirnica, čišćenju i pospremanju stana, oblačenju i svlačenju, održavanju osobne higijene kao i obavljanju drugih osnovnih životnih potreba.

Dohodovni cenzus – 1.000,00 kuna po članu obitelji u prethodna tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva

Za osobe sa **TEŽIM INVALIDITETOM (III. stupanj)**: **NEOVISNO O PRIHODIMA** (bez cenzusa) može se priznati u punom (500,00 kuna) ili smanjenom opsegu (350,00 kuna)

3. STATUS RODITELJA NJEGOVATELJA ILI STATUS NJEGOVATELJA

Naknada za roditelja negovatelja ili negovatelja iznosi 2.500,00 kuna mjesečno, a pravo na naknadu ima i za vrijeme korištenja odmora koji može trajati do četiri tjedna tijekom godine.

Pravo na status roditelja negovatelja priznaje se:

1. jednom od roditelja djeteta s teškoćama u razvoju ili osobe s invaliditetom koje ispunjava jedan od uvjeta

- potpuno je ovisno o pomoći i njezi druge osobe jer mu je zbog održavanja života potrebno pružanje specifične njege izvođenjem medicinsko-

tehničkih zahvata za koju je prema preporuci liječnika roditelj osposobljen
- u potpunosti je nepokretno i uz pomoć ortopedskih pomagala
- ima više vrsta teških oštećenja (tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih), zbog kojih je potpuno ovisno o pomoći i njezi druge osobe pri zadovoljavanju osnovnih životnih potreba
Naknada za roditelja njegovatelja ili njegovatelja iznosi 2.500,00 kuna mjesečno, a pravo na naknadu ima i za vrijeme korištenja odmora koji može trajati do četiri tjedna tijekom godine

2. oba roditelja ako u obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom koji ispunjavaju gore navedene uvjete

3. bračnom ili izvanbračnom drugu roditelja djeteta s teškoćama u razvoju ili roditelja osobe s invaliditetom s kojim živi u obiteljskoj zajednici, umjesto roditelja

4. ako u jednoroditeljskoj obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom, status roditelja njegovatelja može se priznati, osim roditelju, i jednom od članova obitelji s kojim živi u obiteljskoj zajednici.

4. JEDNOKRATNE NOVČANE NAKNADE

Za neočekivane veće troškove u obitelji mogu se priznati na osnovu plaćenih računa, do iznosa 2.500,00 kuna godišnje za samca, odnosno 3.500,00 kuna za kućanstvo.

Uvećana jednokratna naknada može se priznati u svrhu prilagodbe životnog prostora bolesnoj osobi do iznosa 10.000,00 kuna.

5. NAKNADA DO ZAPOSLENJA

Naknada iznosi 350,00 kuna i ukida se danom zaposlenja. Pravo na naknadu zaposlenja se priznaje djetetu s teškoćama u razvoju, odnosno osobi s invaliditetom kojoj je tjelesno, mentalno, intelektualno ili osjetilno oštećenje utvrđeno sukladno *Pravilniku o sastavu i načinu rada tijela vještačenja u postupku ostvarivanja prava iz socijalne skrbi i drugih prava po propisanim propisima*, nakon završetka osnovnoškolskog, srednjoškolskog ili visokoškolskog obrazovanja, a najranije s navršenih petnaest godina života ako naknadu za vrijeme nezaposlenosti ne ostvaruje prema drugim propisima, a osoba je evidentirana kao nezaposlena osoba pri nadležnoj službi za zapošljavanje ili ima utvrđenu privremenu nezapošljivost od

strane centra za profesionalnu rehabilitaciju.

Pravo ne može ostvariti osoba kojoj je utvrđena potpuna radna nesposobnost temeljem *Zakona o socijalnoj skrbi i provedbenih propisa*. Korisnik naknade do zaposlenja ne može istodobno ostvariti doplatu za pomoć i njegu na temelju *Zakona o socijalnoj skrbi*.

SOCIJALNE USLUGE

1. PRVA SOCIJALNA USLUGA: Obuhvaća informiranje korisnika o socijalnim uslugama i pružateljima usluga, pomoć korisniku pri utvrđivanju njegovih potreba, početnu procjenu mogućnosti korisnika te podršku i pomoć pri izboru prava u sustavu socijalne skrbi.

2. SAVJETOVANJE I POMAGANJE pruža se korisnicima kao: savjetovanje i pomaganje pojedincu. Usluga se pruža korisniku radi prevladavanja poteškoća u vezi s bolešću, starošću, smrću člana obitelji, invalidnošću, teškoćama u razvoju, uključivanjem u svakodnevni život nakon duljeg boravka u domu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja socijalnih usluga, zdravstvenoj ili penalnoj ustanovi te u drugim nepovoljnim okolnostima ili kriznim stanjima.

3. SAVJETOVANJE I POMAGANJE OBITELJI: usluga uključuje podršku obitelji, intenzivnu podršku obitelji u krizi i dugoročni rad s članovima obitelji usmjeren na poboljšanje obiteljskih odnosa; psihološka priprema djeteta za odlazak roditelja na izdržavanje kazne zatvora te za kontakte djeteta s roditeljem zatvorenikom u penalnoj ustanovi.

4. POMOĆ U KUĆI: Pomoć u kući, socijalna usluga koja se priznaje starijoj osobi kojoj je prema procjeni centra za socijalnu skrb zbog tjelesnog, mentalnog, intelektualnog ili osjetilnog oštećenja te privremenih ili trajnih promjena u zdravstvenom stanju, potrebna pomoć druge osobe. Usluga se pruža: ako korisnik nema mogućnost da mu pomoć osiguraju roditelj/i, bračni drugi i djeca; ako nema sklopljen ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju; ukoliko je na području prebivališta korisnika moguće osigurati takvu pomoć prema odredbama *Zakona o socijalnoj*

skrbi ako prihod samca ili prihod po članu kućanstva prelazi iznos od 300 % osnovice, a nije veći od 400 % osnovice, priznaje se pravo na 50% cijene troškova usluge pomoći u kući.

Pomoć u kući može obuhvatiti: organiziranje prehrane (nabava, dostava gotovih obroka u kuću), obavljanje kućanih poslova (nabava živežih namirnica, pomoć u pripremanju obroka, pranje posuđa, pospremanje stana, donošenje vode, ogrjeva i slično, organiziranje pranja rublja, glačanja, nabava lijekova i drugih potrepština); održavanje osobne higijene (pomoć u oblačenju, svlačenju, kupanju i obavljanju drugih higijenskih potreba); zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba.

Pomoć u kući pruža: centar za pomoć u kući, dom socijalne skrbi, centar za pružanje usluga u zajednici, drugi pružatelj usluga te fizičke osobe, sukladno uvjetima propisanim *Zakonom o socijalnoj skrbi*.

5. PSIHOSOCIJALNA PODRŠKA: socijalna usluga koja podrazumijeva rehabilitaciju koja potiče razvoj kognitivnih, funkcionalnih, komunikacijskih ili socijalnih vještina korisnika.

Priznaje se djetetu s teškoćama u razvoju, odrasloj osobi s invaliditetom, ovisniku, žrtvi obiteljskog nasilja te svim drugim osobama u potrebi, prema **procjeni stručnog tima nadležnog centra za socijalnu skrb**.

Psihosocijalnu podršku mogu pružati: dom socijalne skrbi, centar za pružanje usluga u zajednici i drugi pružatelji uslugam pod uvjetima propisanim „Zakonom o socijalnoj skrbi“.

6. RANA INTERVENCIJA: socijalna usluga koja obuhvaća stručnu poticajnu pomoć djeci i stručnu te savjetodavnu pomoć njihovih roditeljima, uključujući i druge članove obitelji te udomitelja za djecu, kod nekog utvrđenog razvojnog rizika ili razvoje teškoće djeteta.

Pružaju se djetetu kod kojeg je u ranoj dobi utvrđeno odstupanje u razvoju, razvojni rizik, razvoje poteškoće, u pravilu do navršene treće godine života, a najdulje do navršene sedme godine života djeteta.

Uslugu rane intervencije može pružiti dom socijalne skrbi, centar za pružanje usluga u zajednici i drugi pružatelji usluga sukladno *Zakonu o socijalnoj skrbi*.

Usluga se može pružati: u obitelji korisnika, odnosno udomiteljskoj obitelji te kod drugih pružatelja usluga, a može se priznati u trajanju do pet sati tjedno.

7. POMOĆ U INTEGRACIJI U REDOVNE ODGOJNO-OBRAZOVNE USTANOVE:

pomoć pri uključivanju djeteta s teškoćama u razvoju ili mlade punoljetne osobe s invaliditetom u programe redovitih predškolskih ili školskih ustanova (integracija) je socijalna usluga koja se pruža odgajateljima, učiteljima i nastavnicima u predškolskim i školskih ustanovama.

Uslugu priznaje centar za socijalnu skrb na temelju prethodno pribavljenog mišljenja predškolske ili školske ustanove i pružatelja usluge o trajanju i učestalosti pružanja usluge, a može se odrediti u trajanju do pet sati tjedno.

Uslugu pružaju dom socijalne skrbi, centar za pružanje usluga u zajednici i drugi pružatelji koji pružaju usluge djeci s teškoćama u razvoju i mladim punoljetnim osobama s invaliditetom, pod uvjetima propisanim *Zakonom o socijalnoj skrbi*.

8. BORAVAK:

socijalna usluga koja obuhvaća cjelodnevni i poludnevni boravak. Ovom uslugom korisniku se osiguravaju izvaninstitucijski oblici skrbi u njegovoj lokalnoj zajednici pri čemu korisnik ostaje u vlastitom domu/ obitelji.

9. SMJEŠTAJ:

socijalna usluga koja može obuhvatiti uslugu stanovanja, prehrane, njege, brige o zdravlju, socijalnog rada, psihosocijalne rehabilitacije, fizikalne terapije, radne terapije, radnih aktivnosti, aktivnog provođenja vremena, odgoja i obrazovanja, ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika. Smještaj može biti privremeni i dugotrajni.

PRIVREMENI: radi provođenja kraćih rehabilitacijskih programa.

DUGOTRAJNI: priznaje se korisniku kojem je tijekom duljeg vremenskog razdoblja potrebno osigurati intenzivnu skrb i zadovoljavanje drugih životnih potreba.

SUSTAV ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA

nadležni su liječnik pedijatar/liječnik obiteljske medicine i područna služba HZ-

ŽO-a) <http://www.hzzo.hr/>

DOPUNSKO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

na teret državnog proračuna:

- osigurane osobe s invaliditetom koje imaju 100% oštećenja organizma, odnosno tjelesnog oštećenja prema posebnom propisima, osobe kod kojih je utvrđeno više vrsta oštećenja te osobe s tjelesnim, mentalnim oštećenjem ili psihičkom bolešću zbog kojih ne mogu samostalno izvoditi aktivnosti primjerene životnoj dobi sukladno propisima o socijalnoj skrbi: Osigurane osobe darivatelje dijelova ljudskog tijela u svrhu liječenja, osigurane osobe dobrovoljne davatelje krvi s više od trideset pet davanja (muškarci), odnosno više od dvadeset pet davanja (žene), osigurane osobe redovite učenike i studente starije od osamnaest godina, osigurane osobe čiji ukupni prihodi u prethodnoj kalendarskoj godini, iskazan po članu obitelji, mjesečno nije veći od 45,59% proračunske osnovice, a što u ovom momentu iznosi 1.516,32 kune (prihodovni cenzus), a za osiguranike-samce, ako im prihodovni cenzus u prethodnoj kalendarskoj godini nije veći od 58,31% proračunske osnovice, to jest 1.939,39 kuna

Pravo na zdravstvenu zaštitu obuhvaćenu obveznim zdravstvenim osiguranjem osigurava se pod jednakim uvjetima za sve osigurane osobe HZZO-a.

ŠTO OBUHVAĆA:

1. Pravo na primarnu zdravstvenu zaštitu (ostvarivanje kod izabranog doktora)

2. Pravo na specijalističku-konzilijarnu zdr.zaštitu:

- osigurana osoba ostvaruje, u pravilu, u najbližoj ugovornoj zdravstvenoj ustanovi, odnosno kod najbližeg ugovornog zdravstvenog radnika privatne prakse prema mjestu svoga prebivališta odnosno boravka, koji s HZZO-om ima ugovorenu i osiguranoj osobi može pružiti traženu zdravstvenu zaštitu, a na osnovi uputnica koje izdaje izabrani doktor primarne zdravstvene zaštite:

obiteljske(opće) medicine, pedijatar, ginekolog, stomatolog.

O potrebi upućivanja na specijalističke preglede te dijagnostičke, odnosno

terapijske postupke osim izabranog doktora odlučuje i doktor specijalist školske medicine, doktor specijalist epidemiolog, odnosno doktor specijalist javnog zdravstva.

3. Pravo na bolničku zdravstvenu zaštitu

Bolničku zdravstvenu zaštitu osigurana osoba ostvaruje u ugovornim bolničkim ustanovama za liječenje bolesnika oboljelih od akutnih, subakutnih i kroničnih bolesti na osnovi izdane uputnice za bolničko liječenje koju osiguranoj osobi izdaje izabrani doktor primarne zdravstvene zaštite ili doktor u službi hitne medicine.

Iznimno osigurana osoba bolničku zdravstvenu zaštitu ostvaruje bez uputnice u slučaju pružanja hitne medicinske pomoći.

4. Pravo na korištenje lijekova koji su utvrđeni osnovnom i dopunskom listom lijekova HZZO-a.

5. Pravo na stomatološko-protetsku pomoć i stomatološko-protetske nadomjestke

6. Pravo na ortopedska i druga pomagala

<http://www.hzzo.hr/hzzo-za-partnere/lijekovi-i-medicinski-proizvodi/>

Osigurana osoba pravo na pomagala ostvaruje prema medicinskoj indikaciji, a na osnovi prijedloga ugovorenog doktora, odnosno ugovorene zdravstvene ustanove te odgovarajuće medicinske dokumentacije. Osigurana osoba ima pravo, u pravilu, na novo pomagalo. Iznimno se odobrava već korišteno, ali obnovljeno pomagalo koje ima sve odlike funkcionalnosti i kakvoće kao novo pomagalo,

npr: respirator za provođenje mehaničke ventilacije u kući, koncentrator kisika, invalidska kolica kada se koriste za privremenu uporabu, Braillov pisaći uređaj, čitač ekrana s govornom jedinicom, Braillova elektronička bilježnica za slijepe, slušno pomagalo (uređaj i punjač).

7. Pravo na zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

O pravu na upućivanje na liječenje u inozemstvo odlučuje se rješenjem *Direkcije HZZO-a*.

Rješenje se donosi na temelju: zahtjeva osigurane osobe, odgovarajuće medicinske dokumentacije i nalaza, mišljenja i ocjene povjerenstva HZZO-a te obavezno prijedloga za upućivanje na liječenje u inozemstvo.

Taj prijedlog daje nadležni referentni centar Ministarstva zdravlja,

nadležan prema dijagnozi bolesti ili liječnik specijalist-konzultant posebnom odlukom imenovan od ravnatelja HZZO-a ili tri liječnika specijalista određene specijalnosti iz ugovornih bolničkih zdravstvenih ustanova.

Prijedlog za liječenje u inozemstvu može dati i zdravstvena ustanova osobe u kojoj se liječi oboljela osoba tako da će osobu uputiti na podnošenje zahtjeva za upućivanje na liječenje u inozemstvu uz svu raspoloživu medicinsku dokumentaciju.

Liječnik specijalist nadležnog referentnog centra, odnosno liječnici-konzultanti obrazloženim mišljenjem potvrđuje da:

traženo liječenje nije moguće provesti u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj ili da je traženo liječenje moguće provesti u ugovornim zdravstvenim ustanovama u Republici Hrvatskoj, u kojem se slučaju obvezno navodi i ugovorna zdravstvena ustanova u Republici Hrvatskoj u kojoj se traženo liječenje može provesti.

Nakon donošenja rješenja *Direkcija HZZO-a* izdaje jamstveno pismo inozemnoj zdravstvenoj ustanovi u kojoj će se liječenje provesti i dogovara termin prijema osigurane osobe na odobreno liječenje.

8. Pravo na medicinsku rehabilitaciju i fizikalnu terapiju u kući

Cilj bolničkog liječenja medicinskom rehabilitacijom je poboljšanje zdravstvenog stanja kod određenih bolesti i dijagnoza prema *Popisu bolesti HZZO-a* kao i bolesnih stanja i posljedica ozljeda, a temeljem *Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za bolničko liječenje medicinskom terapijom i fizikalnom terapijom u kući*.

Izabrani liječnik obiteljske (opće) medicine može propisati provođenje fizikalne terapije u kući na temelju nalaza i mišljenja doktora specijalista odgovarajuće specijalnosti za pojedine dijagnoze.

9. Pravo na zdravstvenu njegu u kući

Izabrani liječnik obiteljske (opće) medicine može propisati provođenje zdravstvene njege u kući na temelju utvrđenih sljedećih stanja:

* nepokretnost ili teška pokretnost, kronične bolesti u fazi pogoršanja ili komplikacije uz uvjet da izabrani liječnik istodobno provodi liječenje u kući te da indicira i potrebu provođenja zdravstvene njege, prolaznih ili trajnih zdravstvenih stanja kod kojih nije moguće samozbrinjavanje, nakon operativnih zahvata koji zahtijevaju previjanje i njegu rane te skrb za stome te kod osigurane osobe u terminalnoj fazi bolesti

10. Pravo na boravak roditelja uz dijete

CJELODNEVNI BORAVAK UZ DIJETE (uz noćenje):

- majka radi dojenja djeteta
- jedan od roditelja djeteta s teškoćama u razvoju (dokaz: odgovarajuće rješenje nadležnog tijela, to jest nalaz i mišljenje nadležnog tijela vještačenja u sustavu socijalne skrbi)
- dijete do osamnaest godina života oboljelo od maligne ili srodne bolesti koje neposredno ugrožava života

» AKO BOLNICA IMA MJESTA, to jest smještajnih kapaciteta

DNEVNI BORAVAK UZ DIJETE (bez noćenja):

- roditelj djeteta do pete godina života
  - roditelj djeteta s teškoćama u razvoju bez obzira na dob djeteta
- » NEOVISNO O SMJEŠTAJNIM KAPACITETIMA BOLNICE

11. Pravo na rodiljne i roditeljske potpore

RODILJNI DOPUST

Do navršениh šest mjeseci djetetova života

Tijekom korištenja rodiljnog dopusta, korisnik ima pravo na naknadu plaće u iznosu od 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju (bez limita), odnosno 1.633,00 kuna za nezaposlene

RODITELJSKI DOPUST

• nakon navršениh šest mjeseci života djeteta ima pravo na roditeljski dopust, koji može koristiti do osme godine života djeteta, a ovisno o broju djece i drugim životnim okolnostima obitelji

• do 80% proračunske osnovice mjesečno (ne manje od 1.663,00 kuna, ali najviše do 2.660,80 kuna)

PRAVO NA RAD S POLOVICOM RADNOG VREMENA RADI POJAČANE NJEGE DJETETA

Po iskorištenju roditeljskog dopusta, jedan od zaposlenih, odnosno samozaposlenih roditelja ima predmetno pravo do navršene treće godine života djeteta, ako je djetetu prema nalazu i ocjeni izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite i nadležnog liječničkog povjerenstva HZZO-a zbog njegova zdravlja i razvoja, potrebna

pojačana briga i njega

Odlučivanje o priznavanju predmetnog prava zasniva se na stručno-medicinskom vještačenju liječničkog povjerenstva HZZO-a temeljem medicinske dokumentacije djeteta te nalaza izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite djeteta

Za vrijeme korištenja prava, korisnik ima pravo na novčanu naknadu u visini od 50 % proračunske osnovice mjesečno za puno radno vrijeme (1.633,00 kuna)

PRAVO NA DOPUST ZBOG POJAČANE BRIGE I NJEGE DJETETA DO TREĆE ODNOSNO OSME GODINE ŽIVOTA

Jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju (dijete s težim tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili težom psihičkom bolesti), nakon isteka prava na roditeljski dopust ili u tijeku korištenja ili nakon isteka prava na roditeljski dopust, na temelju nalaza i mišljenja nadležnog tijela vještačenje prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju, ima pravo na dopust za njegu djeteta do navršene osme godine djetetova života, uz uvjet da su oba roditelja zaposlena ili samozaposlena, kako prije početka korištenja tako i za svo vrijeme trajanja dopusta

Zaposleni ili samozaposleni roditelj djeteta s težim smetnjama u razvoju (djeteta s težim tjelesnim ili mentalnim oštećenjem ili težom psihičkom bolesti) za vrijeme korištenja prava na dopust za njegu djeteta do navršene osme godine djetetova života ima pravo na novčanu naknadu za puno radno vrijeme u iznosu od 65% proračunske osnovice mjesečno (2.100,00 kuna)

Odlučivanje o priznavanju predmetnog prava zasniva se na stručno-medicinskom vještačenju liječničkog povjerenstva HZZO-a u okviru kojeg se vještači o postojanju težih smetnji u razvoju kod djeteta te priznavanje prava u ovisnosti o navedenom vještačenju može biti dano i na određeni vremenski rok (6 mjeseci, 12 mjesec, ...)

Provjerava se ispunjenje uvjeta staža osiguranja (koji je opisan pod roditeljskim dopustom), te ukoliko isti nije ispunjen novčana naknada iznosi – 1.663,00 kune, tj. 50% proračunske osnovice

PRAVO NA SANITETSKI PRIJEVOZ

-zbog korištenja zdravstvene zaštite ostvaruje osoba koja je: nepokretna ili teško pokretna, kojoj zbog prirode bolesti nije preporučeno samostalno kretanje.

Pravo na sanitetski prijevoz ostvaruje se na osnovu naloga za sanitetski prijevoz koji izdaje izabrani liječnik.

MIROVINSKI SUSTAV

Nadležna je područna služba Zavoda za mirovinsko osiguranje

DJEČJI DOPLATAK (*uvećan dječji doplatak*)

Novčano je primanje koje koristi roditelj ili druga osoba određena Zakonom zbog potpore uzdržavanja i odgoja djece.

Pravo na doplatak za djecu stječe se i ostvaruje ovisno o broju djece i visini ukupnog dohotka članova kućanstva korisnika te drugim uvjetima utvrđenim Zakonom o mirovinskom osiguranju:

Pravo na doplatak za djecu može ostvariti roditelj, posvojitelj, skrbnik, očuh, maćeha, baka, djed i osoba kojoj je, na temelju rješenja nadležnog tijela za poslove socijalne skrbi, dijete povjereno na čuvanje i odgoj za svu djecu koju uzdržava

Korisnik doplatka može biti i punoljetno dijete bez oba roditelja koje je na redovitom školovanju.

Doplatak za djecu pripada za djecu rođenu u braku, izvan braka, za posvojenu djecu ili pastorčad, za uzdržavanu unučad i drugu djecu bez roditelja.

Doplatak za djecu pripada do navršene petnaeste godine života djeteta, odnosno do kraja školske godine u kojoj dijete navršava petnaestu godinu života, a nakon toga ako je razlog pohađanja osnovne škole nakon petnaeste godine života kasniji upis u prvi razred osnovne škole ili gubitak razreda zbog zdravstvenih razloga, odnosno duže bolesti

Doplatak pripada za dijete u srednjoj školi do završetka tog školovanja, ali najduže do kraja školske godine u kojoj dijete navršava devetnaeset godina života

Iznimka je određena za djecu s oštećenjem zdravlja, utvrđenim prema propisama iz socijalne skrbi, za koju doplatak pripada i nakon navršene devetnaeste godine, ali najduže do dvadesetjedne godine života.

Pravo na doplatak za djecu koja nisu završila školu u previđenom roku zbog bolesti produžuje se i preko godina do kojih im pripada doplatak, a najduže do dvadeset jedne godine života

Doplatak za djecu pripada i za vrijeme u kojem je dijete spriječeno redovito pohađati školu zbog bolesti

Pravo na doplatak za dijete s težim ili teškom invaliditetom, utvrđenim prema posebnim propisima pripada od dana podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatak i traje sve dok taj invaliditet postoji.

Pravo na doplatak za dijete s težim ili teškim invaliditetom pripada pod uvjetom da je invaliditet nastao prije osamnaeste godine života ili za vrijeme redovitog školovanja djeteta.

INVALIDSKA MIROVINA

Da bi osiguranik mogao ostvariti pravo na invalidsku mirovinu moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

- postojanje djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti
- uvjet staža

Postojanje djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti
Djelomični gubitak radne sposobnosti postoji kada kod osiguranika postoji smanjenje radne sposobnosti, a s obzirom na zdravstveno stanje, životnu dob, naobrazbu i sposobnost ne može se profesionalnom rehabilitacijom osposobiti za rad na drugim poslovima, ali može raditi najmanje 70 % radnog vremena na prilagođenim poslovima koji odgovaraju njegovim dosadašnjim poslovima i to iste ili slične razine obrazovanja.

Potpuni gubitak radne sposobnosti postoji kada kod osiguranika nastane trajni gubitak radne sposobnosti bez preostale radne sposobnosti.

Smanjenje radne sposobnosti postoji kada se kod osiguranika zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju, koje se ne može otkloniti liječenjem, radna sposobnost smanji za više od polovice u odnosu na zdravog osiguranika iste ili slične razine obrazovanja.

Poslovi prema kojima se ocjenjuje sposobnost za rad obuhvaćaju sve poslove koji odgovaraju njegovim tjelesnim i psihičkim sposobnostima, a smatraju se odgovarajućim njegovim dosadašnjim poslovima.

Uzroci djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti mogu biti bolest, ozljeda izvan rada, ozljeda na radu ili profesionalna bolest.

UVJET STAŽA

Ako je djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti nastao zbog bolesti i/ili ozljede izvan rada prije navršениh šezdeset pete godina života pravo na invalidsku mirovinu osiguranik stječe ako mu navršени mirovinski staž pokriva najmanje jednu trećinu radnog vijeka.

UTVRĐIVANJE TJELESNOG OŠTEĆENJA

- u svrhu ostvarivanja prava na povlastice

Tjelesno oštećenje postoji kada kod osiguranika nastane gubitak, bitnije oštećenje ili znatnija onesposobljenost pojedinog organa ili dijelova tijela, što otežava normalnu aktivnost organizma i zahtjeva veće napore u obavljanju životnih potreba, bez obzira na to uzrokuje li ili ne uzrokuje smanjenje ili gubitak radne sposobnosti.

Umjesto *Zakona o listi tjelesnih oštećenja* – na snazi je *Uredba o metodologijama vještačenja*.

SUSTAV OBRAZOVANJA

Nadležni centri za socijalnu skrb, uredi državne uprave u gradu / županiji za poslove obrazovanja

TEMELJE se na:

INTEGRACIJI – PRAVO NA USLUGU POMOĆI PRI UKLJUČIVANJU U PROGRAME ODGOJA I OBRAZOVANJA

(vrtić, osnovna i srednja škola)

Pružaju se odgajateljima, učiteljima i nastavnicima u predškolskim i školskim ustanovama, a obuhvaća stručnu pomoć pri uključivanju djeteta s teškoćama u razvoju ili mlađe punoljetne osobe s invaliditetom u programe predškolskih ili školskih ustanova (integracija).

INKLUZIJI- djece s teškoćama u razvoju u redovan sustav odgoja i obrazovanja

Inkluzija je proces učenja i odgajanja djece s posebnim potrebama zajedno s djecom koja nemaju takvih potreba. Tada ta djeca imaju jednake mogućnosti u razvoju svojih tjelesnih, emocionalnih, društvenih i drugih sposobnosti. Inkluzija omogućuje djeci s posebnim potrebama mogućnost za promatranje, imitiranje i doticaje s djecom koja su normalno razvijena.

PRIMJERENI OBLICI ŠKOLOVANJA

Nastavni plan i/ili kurikulum koji omogućava odgojno-obrazovno napredovanje učenika poštujući specifičnosti njegove utvrđene teškoće, specifičnosti njegova funkcioniranja i njegove odgojno-obrazovne potrebe.

Primjereni programi odgoja i obrazovanja učenika su:

Redoviti program uz individualizirane postupke

Redoviti program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke

Posebni program uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke

Posebni program uz individualizirane postupke

Posebni programi za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnog života i rada uz individualizirane postupke

Primjereni programi odgoja i obrazovanja ostvaruju se u:

- Redovnom razrednom odjelu

- Dijelom u redovitome, a dijelom u posebnome razrednom odjelu

- Posebnome razrednom odjelu

- Odgojno-obrazovnoj skupini

Dodatni odgojno-obrazovni i rehabilitacijski programi koji se određuju kao dio primjerenoga programa odgoja i obrazovanja učenika su:

Program edukacijsko-rehabilitacijskih postupaka

Program produženoga stručnog postupka

Rehabilitacijski programi

PRIVREMENI OBLICI ŠKOLOVANJA

(kod kuće, u zdravstvenoj ustanovi, na daljinu)

Program nastave u kući izvodi se sukladno nastavnom planu ministarstva u 50% trajanju tjedne satnice programa u kojoj je učenik uključen.

Zahtjev s obrazloženjem za provedbu nastave u kući roditelj / skrbnik podnosi školi ili predlaže škola u roku od sedam dana od utvrđene potrebe za ovim oblikom školovanja od nadležnoga školskog liječnika.

Škola zahtjev podnosi *Ministarstvu obrazovanja i športa* i uz njega prilaže:

- suglasnost ili zahtjev roditelja/skrbnika s provedbom nastave u kući
- mišljenje nadležnog školskog liječnika o potrebi provedbe nastave u kući
- rješenje o primjerenom programu obrazovanja učenika ako učenik ima određen takav program

Strukovna škola dostavlja i program nadoknade propisanih vježbi koje su sastavni dio strukovnih nastavnih predmeta te program nadoknade praktične nastave koje izrađuje u suradnji sa školskih liječnikom te po potrebi sa stručnim timom.

Nastava u zdravstvenoj ustanovi organizira se za učenike sa zdravstvenim teškoćama koji se nalaze na stacionarnom liječenju ili na liječenju u dnevnoj bolnici.

Škola koja provodi nastavu u zdravstvenoj ustanovi i škola u kojoj je taj učenik upisan dužna je surađivati u interesu učenika.

Nastava na daljinu oblike je nastave u kući ili nastave u zdravstvenoj ustanovi kojom se učeniku omogućava praćenje nastave uz pomoć telekonferencije ili videokonferencije.

ASISTENT U NASTAVI I DRUGE PRILAGODBE U ŠKOLI

Korisnici usluga su djeca s teškoćama u razvoju - učenici s tjelesnim, mentalnim, intelektualnim, osjetilnim, neurološkim oštećenjima funkcija, odnosno teškoćama u svladavanju nastavnih sadržaja (učenju ili teškoća prilagodbe školskim zadacima i aktivnostima), a koji su polaznici redovnih dječjih vrtića te redovnih osnovnih i srednjih škola.

Navedena usluga osigurava se u svrhu integracije djece s teškoćama u razvoju u redovne odgojno-obrazovne ustanove u sredinama u kojima djeca žive, a u cilju sprječavanja njihove institucionalizacije za vrijeme školovanja.

Usluge koje pružaju asistenti u nastavi su individualizirane sukladno zahtjevima i potrebama učenika s teškoćama, a u svrhu njihove potpune uključenosti i socijalizacije.

POSEBNI KRITERIJI ZA UPIS U SREDNJE ŠKOLE

(za učenike s teškoćama u razvoju)

Dodatne bodove za upis u srednju školu propisuje *Pravilnik o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u 1.razred srednje škole* koji se donosi za svaku novu školsku godinu.

POSEBNI KRITERIJ ZA UPIS NA FAKULTET

Kandidati s invaliditetom imaju pravo na prilagodbu ispitne tehnologije na ispitima državne mature, primjerice - produljeno vrijeme pisanja ispita, uvećani tisak, pravo na osobnog pomagača i slično.

Za ostvarivanje prava potrebno je obratiti se Nacionalnom centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.nccvo.hr)

Ukoliko postoji potreba, kandidati se mogu javiti i *Uredu za studente s invaliditetom* gdje će dobiti potrebne informacije i podršku u prijavi ispita državne mature

(www.ssc.unri.hr/hr/ured-za-studente-s-invaliditetom)

POVLASTICE

POREZNI SUSTAV

(porezne olakšice, povećanje osobnog odbitka, smanjena stopa poreza na medicinska pomagala)

NEOPOREZIVI DAROVANI PRIMICI ZA ZDRAVSTVENE POTREBE

- operativni zahvati, liječenja te nabava lijekova i ortopedskih pomagala, i slično.

Samo ako navedene usluge ili dobra nisu plaćeni osnovnim, dopunskim, dodatnim i privatnim zdravstvenim osiguranjem niti na teret sredstava fizičke osobe

POTPORE ZBOG ZBRINJAVANJA RATNIH VOJNIH INVALIDA OSLOBOĐENE OD PLAĆANJA POREZA

- tu se ubrajaju još i potpore zbog zbrinjavanja ratnih invalida i članova obitelji smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rada te primici osoba s invaliditetom (operativni zahvati, liječenja te nabava lijekova i ortopedskih pomagala i slično), osim plaća i mirovina

NEOPOREZIVI DIO DOHOTKA (osobni odbitak)

• osobni odbitak može se uvećati za 1 % osnovnoga osobnog odbitka za svakog uzdržavanog člana uže obitelji i svako dijete, ako su osobe kojima je rješenjem, na temelju posebnih propisa, utvrđena invalidnost po jednoj osnovi 100 % i/ili koji radi invalidnosti imaju, na temelju posebnih propisa, pravo na doplatak za pomoć i njegu.

U tom slučaju porezni obveznik za sebe osobno i za istu osobu koju uzdržava ne može koristiti osobni odbitak (neoporezivi dio dohotka, odnosno osnovni osobni odbitak iznosi 2200,00 kuna, a priznaje se i osobni odbitak u visini ukupne mirovine i mirovinske rente ostvarene u poreznom razdoblju, najmanje 2200,00 kuna, a najviše 3400,00 kuna mjesečno)

POTICAJI ZA ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETIMA

Obveznicima poreza na dohodak koji obavljaju samostalne djelatnost dohodak se u poreznom razdoblju može dodatno umanjiti za iznos isplaćenih plaća i uplaćenih doprinosa za plaću novim radnicima. Porezni obveznik može pravo na umanjenje dohotka za isplaćene plaće i doprinose na plaću novih radnika koristiti godinu dana od dana njihovog zaposlenja, a iznimno pravo na umanjenje dohotka za isplaćene plaće i doprinose na plaću novih radnika- osoba s invaliditetom može koristiti tri godine računajući od dana njihova zaposlenja.

Prema *Zakonu o porezu na dodanu vrijednost (PDV)* olakšice se odnose na:

- medicinsku opremu, pomagala, druge sprave po stopi 5% PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi od 5% na medicinsku opremu, pomagala i druge sprave koje se koriste za ublažavanje liječenja invalidnosti isključivo za osobnu uporabu invalida, propisane *Pravilnikom o ortopedskim i drugim pomagalima HZZO-a*

SUSTAV PROMETA

ZNAK PRISTUPAČNOSTI:

Pravo na znak pristupačnosti ima osoba sa 80 % ili više, tjelesnog oštećenja, odnosno osobe koje imaju oštećenja donjih ekstremiteta 60% i više.

Znak pristupačnosti izdaje ured državne uprave u županiji nadležan za promet, odnosno upravno tijelo Grada Zagreba nadležno za promet

Osoba s invaliditetom podnosi zahtjev za izdavanje znaka pristupačnosti nadležnom tijelu.

Uz zahtjev prilaže:

- nalaz i mišljenje ovlaštenog vještaka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje
- dvije fotografije
- presliku osobne iskaznice
- biljeg u iznosu od sedamdeset kuna

PRAVO NA OSLOBAĐANJE OD NAKNADE ZA CESTE I PUTARINE

Osobe s 80% ili više postotaka tjelesnog oštećenja, odnosno osobe kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 60% ili više postotaka, ne plaćaju godišnju naknadu za uporabu javnih cesta, koja se plaća pri registraciji vozila za jedan osobni automobil koji imaju u svom vlasništvu, odnosno koji koriste na temelju ugovora o leasingu.

Pravo na oslobođenje od plaćanja naknade za cestarinu imaju osobe kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 80% ili više postotaka te, osobe kojima je utvrđeno tjelesno oštećenje osjetila vida od 100%.

Oslobađanje od plaćanja cestarine odnosi se na uporabu autoceste i objekata s naplatom za jedan osobni automobil u vlasništvu, odnosno koji se koristi na temelju ugovora o leasingu.

Kako bi ostvarili navedeno pravo treba uputiti zahtjev „Hrvatskim autocestama“ d.o.o uz koji treba priložiti sljedeću dokumentaciju:

- Presliku rješenja o utvrđenom postotku tjelesnog oštećenja od 100% uz predočenje originalnog rješenja
- Presliku knjižice vozila uz predočenje originala
- Presliku prometne dozvole uz predočenje originala
- Presliku osobne iskaznice
- Dvije fotografije

Napominjeno kako je za ostvarenje navedenog prava potrebno biti vlasnik vozila. Ako se zahtjev podnosi putem pošte, umjesto predočenja originala dostavljaju se javnobilježnički ovjerene preslike.

POVLAŠTENA ČLANSTVA

Vezane za članstvo u udruzi osoba s invaliditetom- HAC,HŽ, CROATIA AIRLINES, knjižnice, HRT, HT popusti

